Epilepsie! Operovat?

prof. MUDr. Milan Brázdil, Ph.D. – editor hlavního tématu
Centrum pro epilepsie Brno, 1. neurologická klinika LF MU a FN u sv. Anny, Brno

Zcela záměrně jsem název úvodníku k hlavnímu tématu předkládaného čísla Neurologie pro praxi zvolil poněkud marketingově a současně provokativně. Operační léčba epilepsie se totiž stále výrazněji profiluje coby plně indikované terapeutické řešení u většiny pacientů, u nichž nebylo při standardní medikamentózní léčbě do jednoho až dvou let dosaženo úplného vymizení záchvatů. V pediatrické populaci i dříve. Přitom tato skutečnost stále není pevně ukotvena v mysli většiny praktikujících neurologů. Alespoň tak lze soudit na základě počtu pacientů, kteří jsou konzultováni stran vhodnosti chirurgického řešení ve specializovaných epileptologických centrech. Tento problém není specifický pro českou, či slovenskou neurologii. Například v Belgii není nikdy posouzena vhodnost operační léčby u celých 60 % pacientů s farmakorezistentní epilepsií, a z těch, kteří jsou vyšetřeni v rámci zvažování chirurgické terapie, k ní nakonec dospěje pouhých 17 % (Boon, 2015). Propastný rozdíl mezi počtem pacientů, kterým je nabídnuta a poskytnuta adekvátní terapie a těmi méně šťastnými, je alarmující. O to více, že recentně byla publikována další, v pořadí již třetí randomizovaná klinická studie, potvrzující v tomto případě na neselektovaném souboru dětských pacientů s intraktabilní epilepsií jednoznačný přínos léčby operační (Dviwedi et al., 2017). Autoři v souboru 116 pacientů mladších 18 let indikovaných k resekční epileptochirurgii přednostně provedli operační zákrok u náhodně vybraných 57 jedinců, zatímco zbývajících 59 pacientů bylo ponecháno na poměrně dlouhém seznamu čekatelů na zákrok a byli nadále léčeni medikamentózně. Po jednom roce byl v obou skupinách zaslepeně hodnocen počet záchvatů. Ve skupině operovaných bylo 77 % pacientů zcela bez záchvatů, mezi neoperovanými bylo takových jedinců 7 % ($p<0{,}001$). Paralelně se studiemi randomizovanými bylo v uplynulých dvou desetiletích publikováno velké množství důkazů pocházejících z reálné klinické praxe, které jednoznačně smysluplnost zvažování epileptochirurgie u motivovaných pacientů s přetrvávajícími záchvaty potvrzují.

Odborníci ze tří českých akreditovaných center vysoce specializované péče o pacienty s farmakorezistentní epilepsií proto na následujících řádcích nabízejí čtenáři aktualizovaný pohled na moderní postupy v oblasti operační léčby epilepsie u dospělých a dětí. Pevně věřím, že tento počin významně zvýší povědomí o rozšiřujících se možnostech léčby epilepsie a ve svém důsledku bude ku prospěchu našich pacientů.

LITERATURA

1. Boon P. Presented at the 31st International Epilepsy Congress, Istanbul, Turkey held on 5 September 2015.
2. Dwivedi R, Ramanujam B, Chandra PS, Sapra S, Gulati S, Kalaivani M, Garg A, Bal CS, Tripathi M, Dwivedi SN, Sagar R, Sarkar C, Tripathi M. Surgery for Drug-Resistant Epilepsy in Children. N Engl J Med. 2017; 377(17): 1639–1647.

KORESPONDENČNÍ ADRESA AUTORA: prof. MUDr. Milan Brázdil, Ph.D., milan.brazdil@fnusa.cz
Centrum pro epilepsie Brno, 1. neurologická klinika LF MU a FN u sv. Anny
Pekařská 53, 656 91 Brno

Cit. zkr: Neurol. praxi 2018; 19(1): 9